

Munkkiniemen seurakunnan lausunto kiinteistö- ja tilastrategiaan

Munkkiniemen seurakuntaneuvosto pitää kiinteistö- ja tilastrategian laatimista ehdottoman tarpeellisena. Siihen olisi ollut syytä ryhtyä jo ennen kuin seurakunnat alkoivat laajamittaisesti luopua kiinteistöistään. Nyt strategia laaditaan jälkijunassa, mutta sitä voidaan kuitenkin hyödyntää tulevaisuuden ratkaisuissa. Moittimisen aihetta on lausuntopyyntö aikataulutuksessa. Lausunnot tuli laatia keskellä kesää ja osa materiaaleista tuli silti pahasti myöhässä. Strategian taustamuistiossa mainitut liitteet 3 ja 4 puuttuvat edelleen.

Itse strategiaa seurakuntaneuvosto pitää vielä hyvin keskeneräisenä. Dokumentti on luonteeltaan pikemminkin toimintaohje kuin strategia.

Taustamuistiossa perustellaan, miksi tarvitaan erilliset kiinteistö- ja tilastrategiat. Strategialuonnokset luettuaan erottelu tuntuu kuitenkin keinotekoiselta. Molemmissa strategioissa on huomattavan paljon yhteistä tekstiä. Strategiat yhdistämällä kaikki oleelliset asiat olisi koottu yhteen dokumenttiin ja päällekkäisyydet saataisiin karsittua.

1

Seurakuntaneuvosto kiinnitti huomiota myös strategian tavoitteisiin. Kiinteistöstrategian tavoitteeksi on nimetty kiinteistövarallisuuden hallinta ja hoitaminen taloudellisella ja kestäväällä tavalla nykyisissä ja muuttuvissa olosuhteissa. Seurakuntien näkökulmasta tila- ja kiinteistöstrategian keskeisenä tavoitteena tulisi kuitenkin olla toimivat, riittävät ja ajanmukaiset tilat seurakunnille kohtuullisin kustannuksin nyt ja tulevaisuudessa ottaen huomioon, että Helsinki kasvaa ja syntyy uusia asuinalueita, joihin tarvitaan kirkon tiloja.

Kokoavan toiminnan hiipumisesta on puhuttu paljon. Siitä ei kuitenkaan vielä näy merkkejä. Tilastojen valossa päinvastoin seurakuntien toiminta on koonnut enemmän ihmisiä kuin aiempina vuosina. On myös muistettava, että kaikki tahot pyrkivät eroon ylimääräisistä, kustannuksia aiheuttavista tiloista. On kaupunginosia, joissa ei ole mitään muuta yhteisölliseen toimintaan soveltuvaa tilaa kuin seurakunnan tilat. Siksi niiden kysyntä voi tulevaisuudessa vain kasvaa. Kiinteistö- ja tilastrategiassa oleellista ei siksi olekaan vain tiloista luopuminen hallitusti, vaan tilojen kehittäminen mahdollisimman monikäyttöisiksi ja joustavasti varattaviksi.

Kiinteistövarallisuuden jakaminen neljään eri salkkuun kuulostaa periaatteessa toimivalta. Käytännön toteutus kuitenkin nostattaa useita kysymyksiä. Miten varmistetaan salkkuihin jakaminen siten, että kaikki seurakunnat kokevat lopputuloksen oikeudenmukaiseksi? Ovatko pysyvästi omistettavat kiinteistöt vain aiemmin puheissa olleita ns. maamerkkikirkkoja eli

käytännössä keskusta-alueen kirkkoja vai lasketaanko jokaisen seurakunnan pääkirkko myös tähän kategoriaan? Mikä on korkea- ja perustasoisen hoidon ero?

On ensiarvoisen tärkeää, että seurakunnilla säilyy päätösvalta siitä, mitä tiloja he käyttävät, mistä luopuvat ja mitä hankkivat, niin kauan kuin seurakunta suoriutuu tiloihin liittyvistä taloudellisista velvoitteistaan. Taustamuistiossa yhteisille luottamuselimille annetaan kuitenkin mahdollisuus tehdä luopumispäätös tilanteessa, jossa ulkopuolisen arvion mukaan tilojen korjaaminen ei kannata, mutta seurakunta vastustaa luopumista. Seurakuntaneuvosto kysyy, kuinka realistinen tällainen skenaario on ja onko vaarana, että tulkintaa tällaisista tilanteista venytettäisiin siihen suuntaan, että yhteiset luottamuselimet voisivat muissakin tilapäätöksissä kävellä seurakunnan tahdon yli?

Seurakuntaneuvosto pitää hyvänä periaatetta tarkastella kirkkojen ja muiden seurakuntatilojen verkostoa kokonaisuutena koko kaupungin alueella. On tärkeää, että jokaisella helsinkiläisellä on kirkko kohtuullisen etäisyyden päässä. Toisaalta päätöksiä siitä, mitkä kirkot pidetään ja mistä luovutaan, ei saa tehdä vastoin paikallisseurakunnan tahtoa. Jokaisen seurakunnan on saatava itse päättää, mikä on heidän pääkirkkonsa. Paikallisyhteisön näkökulmasta ei ole merkityksellistä, onko seurakunnan kirkkoon hyvät julkiset yhteydet muualta Helsingistä. Lähiökirkkojen käyttäjäkunta koostuu pääsääntöisesti lähiseudun asukkaista. Siksi on tärkeää, että seurakunnan mahdollisesti ainoa kirkko palvelee tilojensa ja sijaintinsa puolesta mahdollisimman hyvin kyseisen alueen asukkaita.

2

Seurakuntien yhteistyö ja tilojen yhteiskäyttö voi olla järkevää, jos etäisyydet eivät muodostu esteeksi. Erityistilanteissa toisen seurakunnan kirkon lainaaminen on järkevää. Jokainen seurakunta ei tarvitse suurta kirkkoa vain siksi, että muutaman kerran vuodessa on konfirmaatio tai iso konsertti, jos tilat riittävät muuten perustoimintaan.

Tilavarausjärjestelmän ja kulunvalvonnan kehittäminen siten, että kaikki tilat ovat aidosti ja helposti seurakuntalaisten käytettävissä, on hyvä suunta. Tehostuvan tilankäytön haasteena on se, että seurakunnilla on entistä vähemmän mahdollisuuksia järjestää toimintaa lyhyellä varoitusajalla, jos sopivia tiloja ei ole tarjolla. Tilojen monikäyttöisyydestä ja toiminnallisuudesta puhuttaessa taustamuistiossa mainittiin laadukkaat äänentoisto-, striimaus- ja muut vastaavat laitteet. Jos tämä on tavoitetila, miksi kiinteistöosasto ei huolehdi laadukkaan äänentoiston järjestämisestä osana kirkkojen remontteja, vaan ne jäävät yksittäisten seurakuntien vastuulle?

Seurakuntalaisilta ja muilta käyttäjiltä perittävien tilavuokrien ja palvelumaksujen tason yhtenäistämässä koko kaupungissa on omat hyvät puolensa, mutta täysin yhtenäinen hinnasto ei voi olla. Toiset tilat ovat toisia kysytympiä sijaintinsa tai ominaisuuksiensa vuoksi. Pitäisikö esimerkiksi suosittu konserttikirkon tilavuokraa alentaa sen vuoksi, että jotakin toista kirkkoa ei millään saisi vuokralle samalla hinnalla?

Seurakuntaneuvosto pitää hyvänä tavoitteena sitä, että yhtymä pyrkii luopumaan seurakuntien toimitalosta ja sijoittamaan palveluyksiköiden toimintaa tarkoituksenmukaisella tavalla myös seurakuntien tiloihin. Ensisijaisesti tämä olisi hyödyllistä yhteisen seurakuntatyön osalta, jonka rajapinta seurakuntien arkiseen työhön on suurin. Niille toiminnoille, jotka on välttämätöntä pitää yhtenäisissä tiloissa, voidaan etsiä kompaktimmat tilat kantakaupunkia edullisemmasta paikasta, kuitenkin hyvien kulkuyhteyksien varrelta.

Lopuksi seurakuntaneuvosto toivoo vielä, että strategiassa huomioitaisiin lasten ja nuorten näkökulma, onhan lapsivaikutusten arviointi oleellinen osa kaikkea päätöksentekoa.

Helsingissä 21.8.2024